

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 9 (557) Субота, 7 сакавіка 1964 года Цана 1 кап. Год выдання XVII

Неўміручы Кабзар

(Да 150-годдзя з дня нараджэння Т. Р. Шаўчэнкі)

□ □ □

Імя Тараса Шаўчэнкі блізкае і дарагое прарэсуным людзям усяго свету. Выступішы на абарону працоўных у змрочныя гады царскага самаўладдзя, паэт не чабаўся ўскласці на свае плечы самы вялікі цяжар — адказнасць за лёс роднага краю, роднага народа, роднай мовы.

Беларусь, якую яшчэ пятнаццацігадовым юнаком Тарас прайшоў з краю у край, заўсёды лічыла яго выразнікам і сваіх дум, спадзяванняў, сваім настаўнікам і «бацькам». Пра гэта сведчаць шматлікія выказванні як дарэвалюцыйных, так і сённяшніх беларускіх пьсьменнікаў, літаратуразнаўцаў, частка якіх сабрана ў кнізе «Тарас Шаўчэнка і беларуская літаратура», што зусім нядаўна выйшла з друку. Пра гэта гавораць і тыя матэрыялы, якія змяшчаюцца ў гэтым нумары нашай газеты.

Яго імя будзе жыць вечна

Імя Тараса Шаўчэнкі, аднаго з лепшых сыноў Украіны, будзе вечна жыць у сэрцы беларускага народа, які будзе камуністычнас грамадства і развівае сваю нацыянальную сацыялістычную культуру ў брацкім саюзе народаў Краіны Саветаў.

Міхась ЛАРЧАНКА,
прафесар, доктар філалагічных навук.

Наша песня

Шаўчэнка — гэта сам народ, сама Украіна. Я не быў на Украіне, але заўсёды бываю на гэтай чужоўнай зямлі, калі чытаю Кабзара. Былі калісь гайдамакі, ма занкі ў вішнях, шматгалосыя украінскія песні, і не было іх для свету, пакуль не было Тараса. Яны нарадзілі яго, ён сам стаў песняй, стаў любоўю і славай Украіны, і нашай песняй і любоўю, і маёй — на ўсё жыццё...

Алег ЛОЙКА,
лацэнт кафедры беларускай літаратуры.

Любімая тэма

У мяне ёсць некалькі паэтаў, якіх я палюбіла на ўсё жыццё яшчэ з дзяцінства. І сярод іх — Тарас Шаўчэнка. Менавіта таму, калі паўстала перада мной пытанне аб выбары тэмы дыпломнай працы, я выбіраю не доўга. «Паззія Тараса Шаўчэнкі ў перакладах Янкі Купалы» — над гэтай тэмай працую я зараз. І, відаць, таму, што напісанне працы супадае з юбілеем Кабзара, пішацца асабліва лёгка і радасна.

Люба РАВІЦКАЯ,
студэнтка 5 курса аддз. беларускай мовы і літаратуры.

Незабыўны ўспамін

Халодны студзеньскі дзень. Сурбота, Пранізлівы вецер залізае пад кажухі, шпурляе прыгарыні жорскага снегу ў твар. Узмакрэла спіна. Прабіраючыся праз гурбы снегу, упарта іду ў гошці да бабулі і нясу ёй у палатнянай сумцы найлепшы пабарунак — «Кабзар». І доўга ўвечары свеціцца агеньчык на адзіночым хутары. Сядзячы на

печы, мы з бабуляй уголас чытаем з лепшымі ўспамінамі дзяцінства. Я захаваў любоў і павагу да яго паззіі на ўсё жыццё, нягледзячы на тое, што звязай свой лёс з вучэннем эканамічнай геаграфіі.

Пятро РОГАЧ,
аспірант.

З днём нараджэння

Калі часамі мне сніцца то раздолны прыдняпроўскі стэп, то зялёная чарнаморская хваля, што плешча ласкава ля ног прыгажуні-Адэсы, то гонкі карпація «смярэжкі» — я добра ведаю, каму абавязаны ў гэтым.

Імя чалавека, які дапамог мне пазнаць і палюбіць Украіну, наймілагучнейшую ўкраінскую мову, прывабных і заўсёды прыветлівых украінцаў — Тарас Рыгоравіч Шаўчэнка.

Гэтае «знаёмства» адбылося двума шляхамі. Яшчэ ў школьныя гады давялася мне павандраваць па старонках ёмкага беларускага «Кабзара». У студэнцкія дні любоў да Тараса прывяла на яго зямлю, у чужоўную Шаўчэнкаўскую аўдыторыю Львоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя І. Фран-

ка, дзе ў гонар вялікага сына Украіны, 100-годдзе з дня смерці якога адзначалася ў той час, прагучала і беларускае слова.

У шатландцаў ёсць добрая традыцыя: 25 студзеня — у дзень нараджэння Роберта Бёрна — людзі віншуюць аднаго з днём нараджэння паэта як з вялікім святам. Першы тост за святочным сталом таксама прысвячаецца заўсёды «вечнай памяці Роберта Бёрна».

Песнячы ў душы надзею, што і ў нас добрай звычайкай стане падобнае святкаванне юбілеяў народных пьсьменнікаў, хочацца ад усяго сэрца павіншаваць усіх аматараў літаратуры з вялікім святам — днём нараджэння Кабзара.

Вячаслаў РАГОЙША,
аспірант кафедры беларускай літаратуры.

Фотаплакат М. КРАСУЦКАГА.

Добрыя дарадчыцы

Бібліятэкар — адзін з першых, з кім знаёміцца студэнт, пераступішы парог універсітэта. І калі юнак ці дзяўчына прагне ведаў, то работнік бібліятэкі становіцца самым лепшым сябрам і дарадчыкам.

У бібліятэцы нашага ўніверсітэта каля 700 тысяч кніг. Абслугоўвае чытачоў згуртаваны і дружыны калектыў. І адным з самых старых работнікаў бібліятэкі з'яўляецца яе дырэктар Разалія Герасімаўна Любіна. Гэтая жанчына мае за сваімі плячыма 62 гады жыцця. З іх дзве трэці яна аддала любімай працы ў бібліятэцы.

Чвэрць кабінета дырэктара бібліятэкі займаюць стэлаж і сталы з новай літаратурай і брашурамі. На твары гэтай жанчыны накладзены адбітак узрост, адчуваецца стомленасць. Але шэрыя, калючыя зочы гараць агеньчыкам, такім характэрным для людзей неспакойнай душы.

Пра сябе Разалія Герасімаўна расказвае скупа, сухімі словамі. А вось калі гутарка зайшла пра калектыў, які ў асноўным складаецца з жанчын, дырэктар ажывілася.

— Наша бібліятэка, — гаворыць яна, — ганарыцца сваімі жанчынамі. Шлях ад бібліятэкараў да загадчыкаў аддзелаў прайшлі Мярэя Іванаўна Падскрабаева, Валлянціна Паўлаўна Ананька. Адзел абслугоўвання чытачоў узначальвае Ядвіга Станіславаўна Івацкоўская. Яна вельмі клопаціцца аб чытачах. У чытальнай зале працую старшы бібліятэкар Ганна Аронаўна Эвенчык, адна з першых супрацоўніц, якія прыйшлі да нас яшчэ тады, калі бібліятэка пачала канцы вайны збіраць свой фонд на станцыі Сходня пад Масквой. Шмат часу удзяляюць студэнтам бібліяграфы З. І. Рахманчык і Л. П. Пялевіна і іншыя супрацоўніцы. Гэтыя людзі ўкладваюць усю душу ў работу. Вельмі чулыя. Самі не могуць жыць без кнігі і без стомы прывіваюць любоў да кнігі іншым.

Разалія Герасімаўна называе імёны маладых і пажылых сваіх супрацоўніц. Але ў невялікай заметцы не пералічыш усіх. Адно толькі хочацца сказаць, што ў нашай бібліятэцы працуюць сапраўдныя яры чытача, сябры, якія робяць чалавека багатым, прывіваюць яму любоў да кнігі.

М. КРАСУЦКІ.

СУСТРЭЧА З ГЕРАІНЯЙ КНІГІ

Вузкая стужкай пабліскае на сонцы асфальт. Мільгаюць тэлеграфныя слупы, будынкі, маладыя пасадкі, пералескі. На паўднёвых схілах снег ужо пацарнеў, месцамі прабілася вада. Промні сонца павеснаваму пякуць, прымушаючы нават адварочвацца ад іх. У аўтобусе аб нечым размаўляюць пасажыры.

— Значыць, едем у Прылуку? — перапытала ў мяне суседка. — А да кога?

Я растлумачыў, што мне трэба сустрэцца з Ларысай Ляонцьеўнай Кароткай.

— У нас кожны, ад малага да старога ведае Ларысу Ляонцьеўну! — узрадавалася мая спадарожніца. — Гэта мая першая настаўніца, — з гонарам дадала яна.

У размову ўступілі амаль усе пасажыры аўтобуса. Нейкая бабуля, што сядзела перада мной, павярнулася і ціха прамовіла: — Ларыса — чалавек шчырай душы. Ніколі ні ў чым не адкажа. А вось нядаўна чытала лекцыю для калгаснікаў, дык заслухаешся.

— І школу нашу часта наведвае. Учора быў вечар паззіі, прысвечаны творчасці Маякоўскага. Арганізаваць яго дапамагла нам Ларыса Ляонцьеўна.

Відаць, наша размова зацягнулася б яшчэ на доўга, але аўтобус спыніўся. Спыніўся насупраць дома, дзе будаўнікі старанна ўкладвалі цагляныя. Крыху далей, на ўзгорку размясціліся двухпавярховыя будынкі. У бліжэйшым з іх і жыве Ларыса Ляонцьеўна Кароткая...

Узяўшы кнігу ў цёмна-чырвонай вокладцы, яна сказала мне: — Гэтая. «Мы будзем жыць» Ольгі Сіманавай.

Дык вось дзе я сустракаў раней гэтую жанчыну! Успомніліся вобразы юных народных мсціўцаў, падпольшчыкаў з Астрашыцкага Гарадка, іх баявыя справы. Так, сустрэча з героем кнігі заўсёды пакідае ўражанне на ўсё жыццё.

Пасля невялікага маўчання Ларыса Ляонцьеўна пачала расказваць пра партызанскія будні. Спа-

(Заканчэнне на 2 стар.)

НА ЗДЫМКУ: студэнткі 5 курса вячэрняга аддзялення хімічнага факультэта Ларыса Морсава і Ларыса Шаметава на практычных занятках. Яны паспяхова спалучаюць вучобу і працу, актыўна ўдзельнічаюць у грамадскім жыцці.
Фота М. КРАСУЦКАГА.

Гэтыя дзяўчаты жывуць у адным пакоі. Ці маглі б яны ўявіць сабе некалькі гадоў назад, што будуць жыць разам і сябраваць па-сапраўднаму, глыбока і пяшчотна? Ці маглі ведаць дзяўчаты з Кубы і Занзібара адна адной, аб дзяўчыне з Савецкага Саюза 5—10 гадоў назад? Але ў наш час адлегласці нават у дзесяткі тысяч кіламетраў не перашкода для шчырай дружбы. Савецкі Саюз і з'яўляецца той краінай, дзе сустракаюцца і становяцца блізкімі людзі розных краін, розных сацыяльных груп, розных рас.

Агульныя мэты аб'ядноўваюць жанчын Афрыкі, Кубы, Савецкага Саюза: змагацца супраць вайны і тых, хто яе хоча, ствараць на нашай планеце радасць і шчасце для ўсіх людзей — маладых і старых, мужчын і жанчын, для людзей усіх нацыянальнасцей.

Нашы сяброўкі вучацца ў БДМ. Пасля заканчэння універсітэта яны паедуць далёка адна ад адной. Але яны будуць памятаць студэнцкія гады, дружба іх захаваша назаўсёды. Сваім сябрам яны будуць раскаваць адна пра адну, будуць сеяць насенне любові і дружбы паміж людзьмі.

Муананілі Махмоуд Мэсе прыхала з далёкага Занзібара. Дома яна пакінула бацьку і сем братоў і сясцёр. Калі яна давелася, што Радзіме яе патрэбныя нацыянальныя кадры, яна прыйшла да кіраўнікоў нацыянальна-вызваленчага руху і сказала:

— Я хачу паехаць у Савецкі Саюз вучыцца. Хачу стаць урачом, каб служыць свайму народу...
Нялёгка было бацькам Нельсы Чанг адпусціць сваю адзіную дачку ў дружалюбную, але ўсё ж далёкую краіну, за мары і акіяны,

у краіну з суровым, у параўнанні з кубінскім, кліматам. Але гэта не магло спыніць дзяўчыну-патрыётку, інтарэсы Радзімы для якой вышэй за асабістыя.

У Ніны Бібіч, дзяўчыне з Польшы, бацькі загінулі ў час Вялікай Айчыннай вайны. Яна выхавалася ў дзіцячым доме. Цяпер вучыцца на трэцім курсе гістарычнага факультэта. Няма сумнення, што Ніна будзе самааддана працаваць на карысць сваёй краіны там, куды яе Радзіма пашле.

Карлас АЛЬВАРЭС,
кубінскі студэнт.

На здымку: тры сяброўкі — Муананілі Махмоуд Мэсе, Ніна Бібіч і Нельса Чанг.

Гэтую дзяўчыну сяброўкі-аднакурсніцы з 1 курса хімічнага факультэта звалі Розай. Так гераклідаца на рускую мову яе імя. У Зіем Хонг прыхала ў Мінск з далёкага Ханоя. В'етнамская дзяўчына вучыцца выдатна, хоць яна яшчэ не вельмі добра ведае рускую мову. Аднак сяброўская падтрымка аднакурсніц дапамагла ёй выхадзіць пераможцай у барацьбе за веды.
Фота В. ЛУЦЭНКІ.

Сустрэча з гераіняй кнігі

(Пачатак на 1 стар.)

чатку яна была кулямётчыцай, потым разведчыцай. Не адзін раз выходзіла на выкананне баявых даручэнняў. Назаўсёды застанецца ў яе памяці дзень 8 сакавіка 1944 года, калі камандзір атрада перад усімі строем партызан урачыста ўручаў ёй медаль «За адвагу», якую заслужыла ў баі пад вёскай Дафарэні напярэдадні свята. А партызанская газета змясціла талды такія вершы:

Мы любім такіх патрыоток,
Как Харченко Надя была,
Таких, как Лариса Короткая,
За их боевые дела.

(Надзя Харчанка — гэта адна з баявых сябровак Ларысы Ляонцьеўны; загінула ў адным з баёў)

Перанёшы раненне, пасля заканчэння вайны Ларыса Ляонцьеўна Кароткая зноў пайшла працаваць, як і да вайны, настаўніцай. Больш васемнаццаці гадоў яна выхоўвала падрастаючае пакаленне. Яна скончыла аспірантуру, абараніла ў снежні мінулага года кандыдацкую дысертацыю.

Зараз Ларыса Ляонцьеўна Кароткая працуе ва ўніверсітэце на філалагічным факультэце. Добрым словам адгукаюцца аб ёй студэнты і выкладчыкі, словам, усе, хто яе хоць крыху ведае.

М. ДРОЗД.

ПІСЬМО З ЦАЛІНЫ

Паважаная рэдакцыя!

Едуць на цаліну, я абяцала студэнтам пісаць. Сёння выконваю абяцанне. Ужо другі год я працую настаўніцай рускай мовы і літаратуры ў Кзылтайскай школе Кургальджынскага раёна. Насельніцтва ў нашым пасёлку ў асноўным немцы і казахі. Саўгас створаны на базе старога пасёлка. Жыхароў усяго некалькі тысяч.

Працую класным кіраўніком у 10 класе. Гэты клас вяду другі год. Кірую літаратурным гуртком вучняў 8—10-х класаў. Мае гурткоўцы выпускаюць рукапісны часопіс «Юны літаратар». З вучнямі 10 класа паставілі аддэвіл Чэхава «Мядзведзь» і п'есу Святлова «Дваццаць гадоў пасля». Зараз арганізавала з вучнямі 6-га класа лялечны тэатр. Рэпетыруем п'есу-казку «Машанька і мядзведзь». Ужо год рэдакую саўгасную радыёгазету. Па радыё даём канцэрты мастацкай самадзейнасці. Прыходзілася рыктаваць з вучнямі песні. Вось тады я шкадавала, што не ўдзельнічала ва ўніверсітэцкім хоры. Цяпер бы гэта вельмі спатрэбілася. Шкада тых студэнцкіх дзён, якія выкарысталі не ў поўную меру.

Маё вам пажаданне, студэнты: максімальна выкарыстоўвайце кожную гадзіну! Пабоўшы чытайце кнігі, хадзіце ў кіно, тэатр, удзельнічайце ў гуртках! Вучыцеся! Вам ёсць у каго вучыцца. І з удзячнасцю ўспамінаю нашых выкладчыкаў Булацкага, Філавоўскага, Мелкіх, Лысенка. Вялікае ўзякуй ім за ўсё, чаму яны навучылі!

Па Беларусі сумую. Вельмі хочацца пачуць беларускую песню, беларускую мову, прачытаць беларускую кнігу.

Хто не баіцца цяжкасцей, прыежджайце працаваць на цаліну! Тут вельмі патрэбныя настаўнікі.

Р. НЯБОСЬКА,
выпускніца філалагічнага факультэта,
28 лютага 1964 года.

с. Жантэке,
Кургальджынскага раёна,
Цалінаградскай вобласці.

ВІНШУЕМ ДАРАГІХ СЯБРОВАК!

Паважаная рэдакцыя! Дазвольце праз вашу газету навіншаваць са святам 8 сакавіка ўсіх нашых дзяўчат-аднакурсніц: Тому Новік, Люду Анжанава, Олю Алшэвч, Лізу Франкевіч, Свету Курільчык, Галю Гарбатаву, Рыту Старых і пажадаць ім вялікага, сапраўднага шчасця і найлепшага вынавага настрою!

Нягледзячы на тое, што ўсе мы — і дзяўчаты, і хлопцы — далёка не падобныя адзін на аднаго і ў кожнага з нас свая дарога ў цудоўнае жыццё, свае імкненні і мэты, у нас ёсць шмат агульнага, характэрнага. Гэта агульнае праяўляецца ў таварыскасці, дружбе, у падтрымцы адзін аднаго ў цяжкую мінуту, у самай шчырай і добрасардэчнай парадзе. Усё гэта мы заўсёды адчуваем ад сваіх аднакурсніц. За ўсё гэта, за добрае, вялікае ім дзякую ад хлопцаў трэцяга курса вячэрняга аддзялення журналістыкі.

Па даручэнню курса
Георгій ОГІЙ.

Да Дня 8-га сакавіка

Святкаванню Міжнароднага жаночага Дня 8 сакавіка прысвечана кніжна-ілюстрацыйная выстаўка, якую арганізавала ў чытальнай зале трэцяга паверху ўніверсітэцкай бібліятэка.

В. НАЛІМАУ.

Ідзе лекцыя на філалагічным факультэце ўважліва слухаюць лектара першаккурсніцы з аддзялення беларускай мовы і літаратуры. Падыйдзе экзаменацыйная сесія, і дзяўчаты будуць трымаць справядліва: што яны зрабілі за паўгода як яны выкарысталі гэты час. Вось так, дзень за днём, год за годам пройдзе студэнцкі час. А наперадзе работа, работа, работа.
Фота М. КРАСУЦКАГА.

Рэдактар М. ІОСЬКА.

Адрас рэдакцыі:

Мінск, Універсітэцкі гарадок,
алюны корпус, 212. Тэл. 2.07-19.

Друкарня Белсаўпрофа.
Т. 02111. Тър. 2000. Зак. 1075.